

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majitel' a vydavatel':
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Na Veľkú Noc.

«Maria Magdalena a Jakubova a Salóme nakúpily masti aby pridúc, pomazaly Ježiša. A veľmi ráno v prvý deň po sobote prišly k hrobu, keď slnce už vyšlo. A pravily vespolek: Kto nám odvalí kameň od dverí hrobových? A vzhliadnúc uzrely odvalený kameň: a ten bol veľmi veľký. A vchádzajúc do hrobu,

uzrely mládenca sediaceho na pravici, odiateho rúchom bielym a nalakaly sa. Ktorýžto riekol im: Nelakajte sa. Ježiša hľadate nazaretského, ukrižovaného: vstal z mrtvých, neni Ho tu, hľa miesto, kde Ho boli položili. Ale idzte, povedzte učedníkum Jeho a Petrovi, že vás predejde do Galilee: tam Ho uzrete ako povedal vám.» (Ev. sv. Marka 16, 1.) Slávne zmrtvýchvstanie Ukrižovaného Syna Božieho, Spasiteľa a Vy-

kupiteľa sveta, týmito slovami potvrdil anjel, ktorého bielym rúchom odiateho v hrobe spatrily nábožné ženy Maria Magdalena a Jakobová a Salome. Svoje zmŕtvýchvstanie nepodvratne i sám dokázal, keď zjavil sa najprv Marii Magdalene, sv. Petrovi, dvom učedníkmi na ceste do mestečka Emaus a keď cez štyridsať dní obcovoal s Jeho učedníkmi, kým vstúpil na nebesia, zkadial príde, aby súdil živých a mŕtvých.

Kristus Pán vstal z mŕtvých! Márne Ho mučili; márne bičovali; márne Ho trním korunovali; márne Ho ukrižovali: nad zlostinou zradou a nenávisťou bohaprázdného židovstva zvíťazila neodolateľná moc božskej pravdy. Kristus Pán vstal z mŕtvých a zároveň z mŕtvých vstaneme aj my! Táto myšlienka teší a oduševňuje každého veriaceho katolíka v tieto veľkonočné sviatky, keď silu čerpáme z jeho slávneho víťazstva nad diablom, smrťou a zlostinou hriešneho sveta.

Sväté učenie a pravdy, ktoré Syn Boží z nebies na tento svet doniesol cez tri stáročia prenasledovalo neveriace židovstvo a vztekľé pohanstvo, konečne slávne zvíťazilo kráľovstvo Ukrižovaného a rozprestiera sa po celom známom svete. Jeho sväté učenie vniklo do srdca a cez skoro dvetisíc rokov stále podmaňuje ľudského ducha; milióny a milióny národov vyznávajú katolícke náboženstvo, ktoré je základom napredovania, pravého pokroku ľudstva, potechou pre nešťastných, nádejou pre trpiacich a blahom pre silných vo viere.

Pán Ježiš slávnym zmŕtvýchvstaním Jeho nepodvratne dokázal, že on skutočne je Boh a že kráľovstvo Jeho na zemi, svätá cirkev rímsko-katolícka, je ustanovizeň božská. Vzdor toho ale neveriace židovstvo a vztekľé moderné pohanstvo neustávajú v krutých bojoch proti Ukrižovanému, zapierajú Jeho Božstvo a snažia sa zničiť Jeho svätú cirkev. Slobodní murári, socialdemokrati, voľnomyselníci za hlavný cieľ svojho jestvovania považujú vykorenenie katolíckeho náboženstva a cirkvi Krista Pána. Vo Francúzsku a v Portugálsku už dosiahli úplného víťazstva. Katolíkov ozbijali tam o cirkevné majetky; kostoly, fary, školské stavania, paláce arcipastierov predali na verejných licitáciách a utržené peniaze pokradli; mnichov a mnišky

vyhnali z krajiny; katolícke náboženstvo ale zo srdca utlačeného ľudu vykorenit' nevládzu. Podobné pohyby bohužiaľ badať aj u nás v Uhorsku. Slobodným murárom a socialdemokratom Uhorska zároveň v ceste stojí Kríž. Znamenie Spasenia, sv. Kríž Ukrižovaného vyhodili zo súdobných dvorán a snážia sa vyhodit' ho aj zo škôl. Krušným dôkazom toho je shromaždenie hlavnomestských učiteľov, ktorí minule vyniesli to uzavretie, aby v ľudových školách diatky neboly vyučované v náboženstve, lež miesto toho aby učelia držali prednášky o verejnej mravnosti. Pekne musí vyzerat' mravnosť takých učiteľov, ktorí sa s tým chvastajú, že nemajú a nepotrebuju žiadneho náboženstva!

Moderní pohani a osvedčení nepriateli zmŕtvých vstalého Ježiša Krista a Jeho cirkvi ale vztekľe prenasleduju nielen sväté náboženstvo, a pravdy, ktoré z nebies na zem doniesol, za ktoré bol mučený a ukrižovaný, lež aj tú katolícku stranu, ktorá od jej utvorenia až po dnes neohrozene bráni učenie Krista Pána, práva Jeho cirkvi a záujmy katolíckeho ľudu. Kresťanská ľudová strana stojí na základe čisto katolíckych zásad. Ona jej kresťansko-katolícky program nikdy nezmení a nezradí. Tie pravdy za ktoré ona bojuje možno snáď na krátky čas utlačiť, pochovať, zničiť ale nikdy. Pravda prvénskôr musí zvíťaziť. Toto nech majú pred očami všetci veriaci katolíci a aby ku víťazstvu prispeli pravde a pomohli jej k slávnemu zmŕtvých vstaniu, nech po všetkých stranách krajiny organizuju sa pod zástavou kresťanskej ľudovej strany.

Slávne vzkriesenie Ježiša Krista je nám zárukou víťazstva pravdy. Preto aj koho stihajú nehody, koho osud, dopustenie Božie ťažko navštevuje, nech s dôverou dviha svoje zraký k bebesiam. Ježiša Krista, ktorého slávnostné zmŕtvýchvstanie teraz slávime, tiež mučili, ale nezomrel, lež zvíťazil nad smrťou a vstal z mŕtvých, aby potvrdil svoje sv. učenie a bol večnou zárukou slávneho zmŕtvýchvstania všetkých, čo verne nasleduju Jeho sväté učenie, žijú a mrú za Jeho svätú vieru!

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Podelenie volebných okresov.

Sdelili sme v predošlom čísle, že úradný list 1. apríla uverejnil sankcionovanie XIV. zák. čl. r. 1914. o novom podelení okresov ku kra-

Najnovšia podobizeň jeho veličenstva, pritomne chorého kráľa-

jinským volbám a spolu aj na prevedenie tohto zákona poťažné podrobné nariadenie, ktoré v smysle a z poverenia výsudného zákona

31. marca r. 1914. uh. král. minister vnútra Ján Sándor vydal pod číslom 55.000. 1914. B. M.

Nové podelenie okresov vzťahujúce sa na stoličné právomocnosti a mesta s obyvateľstvom zcela alebo čiastočne *slovenským* podávame v nasledujúcom :

Stoličné právomocnosti.

Stolica Árva (Orava).

I. Volebný okres Alsókubin.

Sídlo: *Alsókubin* (Dolný Kubin).

Alsókubin, Alsólehota, Alsóstepanó, Árvaváralja, Benyólehota, Bezine, Bjelipotok, Brezovica, Chlebnica, Csimhova, Dluha, Felsőkubin, Felsőlehota, Felsőstepanó, Habovka, Hladovka, Isztebne, Jaszenova, Kisbistec, Kanyazsa, Kralován, Krasznahorka, Krivá, Lesztin, Ljeszek, Malatina, Medvedze, Medzibrogy, Medzihradne, Mokragy, Nagybisztrec, Nagyfalu, Nemesdedina, Nizsna, Oláhdubova, Oszádka, Parasztdubova, Párnica, Podbjel, Pokrivács, Poruba, Pribis, Pucó, Revisnye, Szrnyace, Szuchahora, Trsztena, Turdossin, Vitanova, Zábídó, Zábreds, Zászkal, Zázriva, Zuberec, Zsaskó. (55 obcí.)

II. Volebný okres Námesztó.

Sídlo: *Námesztó*.

Alsólipnica, Alsózubrica, Babin, Benedikó, Bobró, Breza, Bukovinapodszkle, Chizsne, Erdődka, Felsőlipnica, Felsőzubrica, Hámri, Harkabusz, Hrusztin, Jablonka, Jaszenica, Klin, Kruszetnica, Lokca, Lomna, Mutne, Námesztó, Novoty, Oravka, Oszada, Pekelnik, Podvilk, Podhora, Rabcsa, Rabcsice, Szárnya, Szihelne, Szlanica, Tyapessó, Usztye, Vanyovka, Vasziló, Vavreeska, Veszele, Zakameneklin, Zubrohlava. (41 obcí.)

Stolica Bars (Tekovská).

I. Volebný okres Aranyosmarót (Zlatomoravský).

Sídlo: *Aranyosmarót* (Zlaté Moravce).

Aha, Alsógyöröd, Alsószelezsény, Aranyosmarót, Barskisalud, Barlédec, Barstaszár, Barsvörösvár, Bélád, Csiffár, Ebedec, Ény, Feketekelecsény, Felsőgyöröd, Felsőszelezslény, Fenyőkosztolány, Garamlök, Gesztöd, Hecse, Hizér, Keresztur, Kicó, Kisaranyos, Kisgyékényes, Kisherestyény, Kiskálna, Kiskoszmály, Kislóc, Kistapolcsány, Kisülés, Kisvalkóc, Kisvezekény, Maholány, Manya, Mankóc, Marosfalva, Mohi, Nagyherestyén, Nagykálna, Nagyülés, Nagyvezekény, Nemesény, Néved, Néver, Perlep, Szelepcsény, Tajnasári, Tild, Ujbars, Ujpetend, Valkóc, Velséc, Verebely, Zsikva, Zsitvaapáti, Zsitvakenéz, Zsitvaszentmárton, Zsitvaujfalú. (58 obcí.)

II. Volebný okres Körmöcbánya (Kremnica).

Sídlo: *Körmöcbánya* (Kremnica).

Alsótárnok, Alsózsadány, Apáthegyalja, Barskapronca, Bartos, Besztercsény, Bezeréte, Brogyán, Bükkös-

kut, Cserenye, Dallos, Erdősúrany, Felsőapáti, Felsőbesenyő, Felsőkemence, Felsőtárnok, Felsőtöti, Felsőzsadány, Garamkürtös, Garamladomér, Garammindszent, Geletnek, Gyertyánfa, Jálna, Jánosgyarmat, Jánoshegy, Jánosrét, Kalacsna, Karvaly, Kékellő, Kelő, Kiskeresnye, Kislócsa, Kisugróc, Kiszelfalu, Koszoru, Körmöcbánya mesto so sriadeným magistrátom, Körmöceliget, Kövesmocsár, Kunosvágás, Lutilla, Madarasalja, Mailát, Mogyorómál, Nagykeresnye, Nagylócsa, Nagyugróc, Nemeskosztolány, Nyitraszeg, Ófelfalu, Ókörmöcke, Oszlány, Oszlánykifalud, Pálosnagymező, Pázsit, Radóc, Repistye, Saskőkelecsény, Saskőszékely, Saskővár alja, Simony, Svád, Szénásfalva, Szklenőfürdő, Teplafő, Tormáskert, Ujgyarmat, Vihnyepereszen, Alsókemence, Garamkereszt. (70 obcí.)

Volebný okres Léva (Levice).

Sídlo: *Léva* (Levice).

Alsóhámor, Alsószecse, Barsberzence, Berekalja, Csárad, Csejkő, Dóczyfürésze, Felsőhámor, Felsőszecse, Garamapáti, Garamkelecsény, Garamkeszi, Garamkovácsi, Garamnémeti, Garamrét, Garamrudnó, Garamsolymos, Garamszentbenedek, Garamszentgyörgy, Garamszöllős, Garamtolmács, Garamujfalva, Irtványos, Kisóvár, Léva mesto so sriad. mag., Magasmart, Nagykoszmály, Nagyod, Óbars, Oromfalva, Peszér, Revistyevár alja, Ujbánya m. so sriad. mag., Vámosladány, Zsarnóca, Zsarnócahó, Zsemlér. (37 obcí.)

IV. Volebný okres Nagysalló.

Sídlo: *Nagysalló*.

Ágó, Alsópél, Alsóvár, Bajka, Barsbaracska, Barsbecse, Barsendré, Barsfüss, Csata, Cseke, Fajkürt, Fakóvezekény, Felsőpél, Felsővár, Garamdamásd, Garammikola, Garamvezekény, Hölvény, Hull, Kisbelleg, Kissalló, Kissáró, Lekér, Lüle, Málás, Mellek, Nagymánya, Nagysalló, Nagysáró, Nemesoroszi, Nyir, Ohaj, Oroszka, Pozba, Rendve, Szencse, Szodó, Töhöl, Töre, Ujlót, Valkház, Zseliz, Zsitvabessenyő, Zsitvagyarmat. (44 obcí.)

Stolica Esztergom (Ostrihom).

I. Volebný okres Dorog.

Sídlo: *Dorog*.

Bajna, Bajót, Csév, Csolnok, Dág, Dorog, Dömös, Épöd, Kesztele, Kirva, Lábatlan, Leányvár, Mogyorósbánya, Nagysáp, Nyergesujfalva, Pilismarót, Pilisszentlélek, Piszke, Sárásap, Süttő, Tát, Tokod, Uny. (23 obcí.)

II. Volebný okres Párkány.

Sídlo: *Párkány*.

Bart, Bátorkeszi, Béla, Bény, Bucs, Dunamocs, Ebed, Érsekkéty, Farnad, Gyiva, Karva, Kéménd, Kicsind, Kisujfalva, Köbölkut, Köhidgyarmat, Kural, Libál, Magyar-szőgyén, Muzsla, Nygyölvéd, Nána, Németszőgyén, Párkány, Sárkányfalva. (25 obcí.)

Stolica Gömör a Kis-Hont.

I. Volebný okres Feled.

Sídlo: *Feled*.

Ajmáskő, Almágy, Alsóhangony, Balogfala, Balog-Iványi, Balogtamási, Balogujfalva, Bátka, Bellény, Béna, Csomatelke, Cakó, Darnya, Dété, Dobfenek, Dobóca, Dulháza, Dusa, Egyházabást, Feled, Felsőhangony, Gesztete, Gortvakisfalud, Gömörpéterfalva, Gömörsid, Guszona, Harmac, Jánosi, Jéne, Jeszte, Kerekgede, Kisgömöri, Mezőtelkes, Nemesmartonfalva, Nemesradnót, Rakottyás, Rimapálfala, Rimasimonyi, Rimaszécs, Serke, Sőreg, Susa, Szentsimon, Szutor, Tajti, Ura, Uzapanyt, Várgede, Zabar, Zadorháza, Zsip. (51 obcí.)

II. Volebný okres Jolsva.

Sídlo: *Jolsva*.

Ágostonlak, Baráttelke, Csetnek, Gacsalk, Garamfő, Garamszécs, Hámosfalva, Helpa, Hizsnyó, Jolsva mesto so sriad. mag., Kakasalja, Királyhegyalja, Kisróce, Koháryháza, Korpás, Kuntapolca, Lehelfalva, Lubény, Martonháza, Murányalkja, Murányhosszurét, Murányhuta, Murányszabadi, Nagyróce, Nagyszabos, Páskaháza, Pelsőc, Rozsfalva, Szabados, Vernár, Vizesrét. (31 obcí.)

III. Volebný okres Putnok.

Sídlo: *Putnok*.

Abafalva, Aggtelek, Alsószuha, Bánréve, Baraca, Beje, Beretke, Csiz, Csoltó, Gice, Gömörfüge, Gömörhosszuszó, Gömörnánás, Gömörpanyit, Gömörszöllős, Hanva, Hét, Huhó, Imola, Kánó, Kecső, Kelemér, Köveces, Lenyke, Lice, Lökös, Málé, Méhi, Melléte, Mikelesány, Naprágy, Oldalfala, Otrokocs, Örövény, Pelsőcardó, Putnok, Ragály, Runya, Sajógömör, Sajókeszi, Sajókirály, Sajólénárdfalva, Sajólenke, Sajópüspöki, Sajórecske, Sajószárnya, Sajószentkirály, Sajótiba, Szuható, Tormalja, Trizs, Velkenye, Zádorfalva, Zubogy Zsór. (55 obcí.)

IV. Volebný okres Ratkó.

Sídlo: *Ratkó*.

Alsóbalog, Alsófalva, Alsókálósa, Alsóvály, Babarét, Balogér, Balogpádár, Balográszó, Baradna, Bugyikfalva, Derencsény, Deresk, Dobrapatak, Dombosmező, Eszterény, Eszterézs, Felsőbalog, Felsőfalva, Felsőkálósa, Felsőrázs, Felsővály, Filler, Gerlice, Gesztes, Gömörhegyvég, Gömörispánmező, Gömörlipóc, Gömörmihályfalva, Gömör-rákos, Gömörrepás, Harkács, Jolsvatapolca, Karaszko, Kiéte, Kisborosznok, Kisgergelyfalva, Kisyerlász, Kisvisnyó, Kopárhegy, Köhegy, Kövi, Lévért, Meleghegy, Migléspataka, Nandrás, Pápocs, Perjése, Poloszkó, Ratkó, Ratkósebes, Ratkószabadi, Ratkószuha, Rónapatak, Sankfalva, Süvete, Szásza, Szeleste, Szurk, Szkáros, Turcsok, Ujvásár. (61 obcí.)

V. Volebny okres Rimaszombat.Sídlo: *Rimaszombat.*

Alsópokorágy, Alsósziklás, Bakostörék, Cserencsény, Cserepes, Fazekaszaluzsány, Felsőpokorágy, Felsősziklás, Forgácsfalva, Haesó, Kecege, Klenóc, Likér, Magyar-Hegymeg, Nagyszuha, Nyustya, Orlajtörék, Osgyán, Pribó, Rimabánya, Rimabrézó, Rimafürész, Rimakokova, Rimaráhó, Rimaszabadi, Rimaszombat mesto so sriad. mag., Rimatamásfalva, Rimavarbóc, Rimazsaluzsány, Rimóca, Susány, Telep, Tiszolc, Tóthegymeg, Ujtanfalva, Vágó, Válykó, Zeherje. (38 obci.)

Stolica Hont.**I. Volebny okres Ipolyság.**Sídlo: *Ipolyság.*

Alsófehérkut, Alsópalota, Alsórakonca, Alsósipék, Alsószemeréd, Alsóterény, Apafalva, Apátmarót, Apátujfalu, Baráti, Bátorfalu, Bernece, Csáb, Csall, Dacsókeszi, Deménd, Drégelypalánk, Egeg, Egyházmarót, Erdőszelestény, Felsőfehérkut, Felsőpalota, Felsőrakonca, Felsősipék, Felsőszemeréd, Felsőterény, Felsőtur, Gyerk, Gyügy, Gyürkü, Hévmagyarád, Hont, Hontudvarnok, Horváti, Inám, Ipolybalog, Ipolyfödemes, Ipolyharaszi,

Timagd, staré rimanske mesto, ktoré francúzi na púšti vykopalí.

VI. Volebny okres Rozsnyó.Sídlo: *Rozsnyó.*

Alsósajó, Andrásí, Annafalva, Barka, Berdárka, Berzéte, Berzétékőrös, Betlér, Csucsom, Dénes, Dernő, Dobsina mesto so sriad. mag., Felsőhajó, Gecefalva, Gócs, Hárskut, Henckó, Hencőfalva, Jólész, Kisfeketepatak, Kisgencs, Kiskovácsvágása, Kisszabos, Kisveszvéres, Krasznahorkaváralja, Lucska, Nárkuska, Nagyveszvéres, Nyilas, Oláhpatak, Pétermány, Rekenyeujfalu, Restér, Rozsnyó mesto so sriad. mag., Rozsnérudna, Sajóháza, Sajóréde, Sebespatak, Szádvárborsa, Szalóc, Szlice, Várhosszurét, Vigtelke. (43 obci.)

Ipolyhidvéd, Ipolykeszi, Ipolynagyfalu, Ipolynyék, Ipolyság, Ipolyszécsényke, Ipolyvece, Ipolyviszk, Kelenye, Kemence, Kiscsalomja, Kistompa, Kistur, Kővár, Kőkeszi, Középpalota, Középtur, Leszenye, Lissó, Lukaménye, Magasmajtény, Mese, Méznevelő, Nagycsalomja, Ősöd, Palásd, Pereszlény, Sirak, Szalatnya, Szántó, Százd, Zelény, Szud, Terbegec, Tésa, Tesmag, Teszér. (75 obci.)

II. Volebny okres Ipolyszalka.Sídlo: *Ipolyszalka.*

Alsófégyvernek, Rajta, Felsőfégyvernek, Garamkövesd, Garampáld, Garamsalló, Helemba, Hontfüzesgyarmat,

Ipolybél, Ipolydamásd, Ipolykiskeszi, Ipolypásztó, Ipolyszakállos, Ipolyszalka, Ipolytölgyes, Kisgyarmat, Kisölvéd, Kispeszeg, Kóspallag, Leléd, Letkés, Lontó, Márianostra, Nagybörzsöny, Nagymaros, Nagypeszék, Peröcsény, Szete, Szob, Szokolya, Tergenye, Vámosmikola, Zalaba, Zebe-gény. 34. obcí.)

III. Volebný okres Korpona.

Sídlo: *Korpona.*

Alsóalmás, Alsóbágyon, Alsóbaka, Alsódacsólám, Alsólegénd, Alsózseber, Bacsófalva, Bagyan, Bakabánya, Bát, Béd, Berencsfalu, Bori, Bozók, Bozókalsók, Csáb, ráksomos, Csábrákvárhók, Csákóc, Csánk, Cseri, Dalmad, Darázi, Derzsenye, Devicse, Dömeháza, Élesfalu, Felső-almás, Felsőbágyon, Felsőbaka, Felsődacsólám, Felső-legénd, Felsőzseber, Gyökös, Hegybánya, Hontbagonya, Hontbesenyőd, Hontkirályfalva, Hontkisé, Hontnád, Hontnémeti, Hontvarsány, Horhi, Illés, Kalászi, Kálna-borfő, Kecsevarbók, Kisbácsfalu, Kiskereskény, Kormosó, Korpona mesto so sriad. mag., Lászdó, Ledény, Litva, Magaslak, Nagykereskény, Nemesvarbók, Szehelléb, Szelenec, Szénavár, Szentantal, Szitnyaliget, Szitnyató, Szuhány, Tegzesborfő, Terpény, Tópatak, Unyad, Zsibrito. (68 obcí.)

(Pokračovanie nasleduje.)

Najdôstojnejší pán kniežaprimas o pevnom katolicizme.

(Pokračovanie.)

Všetko sa hýbe vo svete; na oblohe nebeskej pohybujú sa hviezdy, na zemi prúdia sa rieky, srdce človeka bije a celé tajemstvo života pochádza od toho Stvoriteľa, ktorý žije v cirkvi a ktorého cirkev ako chlieb života podáva svojim veriacim. Kto by predsa mohol tvrdiť, že táto cirkev vychováva slabé a nevládne pokolenia? A kto by sa smel menovať pravým katolíkom, keby v celej sústave necítil pružnosť pracovnej sily a myslel by, že je unávený a vysilený? Cirkev neustále opakuje slová Spasiteľa: «Idte do celého sveta!» a povzbudzovanie: «Nebojte sa, ja som prevládal svet!» Opakuje nauky evanjelia, v ktorých složené sú základy kultúrnej a sociálnej práce, s oslavovaním slobody a osobného seba-povedomia a s odporúčaním veľkodušnosti a sme-losti. Jestli medzi katolíkami nachodia sa slabí, chúlóstiví, sami so sebou nevládni duchovia, tí nesslerali to na prsiach cirkvi.

Cirkev pravda vrele odporúča čnosti poníženosti a sebazaprenia. Kto ale tieto čnosti považuje za zmenšovanie práceschopnosti alebo

za prekážku ich uplatnenia, ten nezná ich zvláštnu podstatu. Poníženost neni nič iného, ako pravé poznanie seba samého. Je to vyznanie toho, že sami od seba sme slabí, krehkí, nevládni, z milosti Božej ale tým väčšia je naša vážnosť a všetko môžeme vykonať s pomocou toho, čo nás posilňuje. Preto nie v sebe samých skladajme našu dôveru, lež vo všemo-húcnost božskú.

Poníženost neni výlučne passívna činnost, lež aj aktívna. Chrání nás pred zklamaním sa a s dôverou v Boha složenou, človeka čini nepremožiteľného. Ponížené duše službám svojim nevedel podrobiť despotizmus; tie najúspešnejšie vedely obrániť svoju slobodu.

Poníženost vždy vychovávala najväčšie ka-raktery. Tá pekným, jemným a príjemným čini-la spoločenský život. Ona je školou sebazaprenia, mužského panovania nad nami a nad druhými. Ona je čnosťou pevných a samostatných, zabezpečením slobodného požívania práv, a základom poriadku spoločenského. Tieto čnosti sú katolíckej cirkvi najkrásnejšie ozdoby, ktoré skorej otvorily cesty uplatnenia, nie že by ich boly zatarasily.

(Pokrač. nasl.)

V záležitosti piešťanskej katolíckej školy.

K náležitému vysvetleniu otázky piešťanskej katolíckej školy poslúži nasledujúce osved-čenie:

«Ja som z poverenia cirkevnej vrchnosti pred troma rokmi zastával piešťanskú školu. Ja som moju úlohu dokončil, apelláciu som vyhral, vyšetovanie som previedol a pona-váč za ten čas aj nebohý pán farár, ktorého som zastával, zomrel, nenie príčiny, aby som sa ja do školských záležitostí druhej fary miešal.

Jakživ som neschvaloval, ba osudzoval som vždy, keď sa niekto druhému farárovi miešal do jeho úradu. Každý sme sodpovedný pred Bohom a pred našou cirkevnou vrchnostou. To som poznamenal, aby moje účinkovanie nikto ináč neprekrucoval.

To jedno viem, že piešťanská kat. škola i s majetkom dá sa ochrániť. Všetky dôvody ohľadom školy i s pravotármi som prezkúmal a tie dôvody sú také, že sme uznať museli, že tu

sa vyhraf musí, keď ináč nie, tak cestou práva. Teraz už či si niekto vyvolí túto dlhú, mrzutosti plnú s apelláciami spojenú cestu alebo ináč sa mu podarí záležitosť úspešne previesť, to je jeho vec. Hlavná vec je: zachrániť majetok a meno katolíckej školy a to staré právo katolíkov, aby *tie triedy*, ktoré doteraz *vydržuje politická obec, aj ďalej vydržovala*. Jako to niekto prevedie, do toho miešať sa nemôžeme. Nesuďme pred časom!

Druhé ešte musím poznamenať, že stoličný výbor už sotva vynesie výrok na základe toho vyšetrovania, ktoré v tejto školskej záležitosti prevedené bolo pod predsedníctvom p. slúžneho. Do času na bok sú odložené *tie zápisnice ktoré cez 7 dní vyšetrovania* boli hore vzaté. Bo inšie sa stalo. Stolica už mala vyniesť výrok. V tom obecne predstavenstvo i so školským predsedom spolu zadali spoločnú písomnú prosbu na stolicu, aby s vynesením výroku čakala, bo oni ešte oprobujú *priateľsky* sa pokonať. Stolica privolila a teraz čaká na to pokonanie. Jestli sa tieto dva úrady pokonajú medzi sebou, to pokonanie prednesú stolici, vtedy stolica vynesie výrok *dľa pokonania a nie dľa zápisníc* vyšetrovania a dôkazov tam uvedených.

A odkiaľ sa to dozvieme? Z výroku stoličného výboru. Tam v tom výroku povedia sa i príčiny, pre ktoré taký výrok je vyneseny.

Ponevác teda 4. februára obecne predstavenstvo spolu i so školským predsedom prosbu zadali na stolicu, tak stoličný výrok už *nie* od toho vyšetrovania a tých *dôkazov* — ktoré som ja predniesol — lež celkom od pokonania bude závisieť. Dobré by bolo pokonanie, ale len pod tými podmienkami, ktoré som hore spomenul.

Tretia moja poznámka je:

To *pokonanie*, ktoré sa uzavre, malo by sa *predostreť výboru*. Možno, že sa neprednesie. Keď sa ale prednesie, tam nech dávajú pozor výborníci. A to je príčina, prečo prednášam dôvody pre piešťanskú katolícku školu.

Opakujem zase, nechcem sa miešať do druhej farnosti, ale ponevác záležitosť piešťanskej školy úradne zastával som *tri roky*, za povinnosť si držím do ruky dať katolíkom všetko to, čím sa môžu brániť pri výborových zasadnutiach. Už jako toto použijú, to je ich vec. Ja

len tolko môžem povedať, že keď sa *pri výbore neohlasia* a nenajdú si prívržencov, vtedy keď výbor školskú otázku pre katolíkov nejako nedobre rozlušti, darebné bude ich zlorečenie a preklínanie. Treba *dobre sriaďiť* výborové zasadnutia, v *úplnom počte* sa súčasťní pri tomto pojednávaní, ba poprosiť *i z iného náboženstva* výborníkov a tak si väčšinu poistiť.

Jestli by výrok bol nám škodlivý, treba zadať proti nemu *apelláciu*, asíce keď by *vo školskom výbore* bol vyneseny, tak ku *cirkevnej vrchnosti*; keď ale v obecnom výbore, vtedy *na stolicu*. Takto vystavenú apelláciu odovzdá človek predstavenstvu a žiada si poistenku.

Vrchnosti chcú nás zastávať, len musíme predniesť naše záležitosti. A keď nás nezastanú pri stolici, zastanú nás u ministra atď. Myslíte, že uzavretie obecného výboru je sväté, nepremenniteľné? Áno, keď sa neapelluje.

Ešte jednu poznámku. Školy sa musia zväčšiť. To je povinnosť. Ale to nekáže vrchnosť, aby obec zrušila katolícku a štátnu školu a postavila spoločný palác. Potrebné sú asi *štyri nové triedy*, ale nie nový palác. A tu bych katolíkom radil pokonanie. Tieto *nové štyri triedy* nech prevezmú na seba katolíci, ale nech sa obec zaviazá, že výdavky od všetkých, obec sinkassuje. Majetok ale nech je i ďalej katolíckym a tie *staré štyri triedy*, ktoré dosavád obec vydržovala, nech i ďalej udržuje. Katolíci nech donesú obeť na štyri nové triedy. Však ich je 6000. Inde 1000 duší postavia si tri triedy a ich udržuje, ba 400 duší postavilo už krásnu školu. Postavte nové triedy na *Pažiti*. Pýtajte si podporu od ministra. Sú veľké príčiny na podporu. Urobte ten návrh vo výbore.

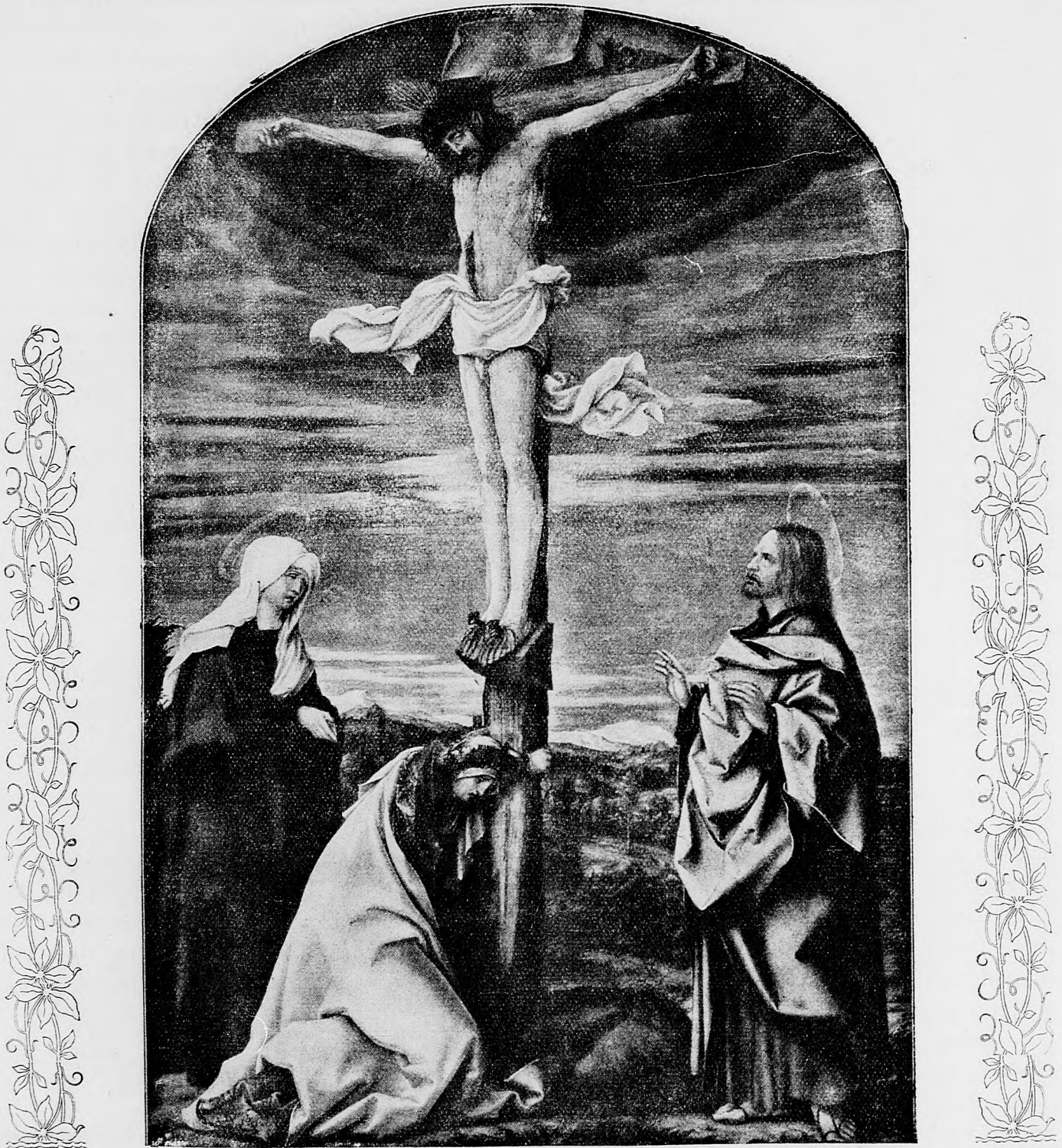
Michal Bubnič,
farár madunický.

Skačanská škola.

O skačanskej rim. katolíckej škole, administratívny stoličný výbor už pred siedmi rokami vypovedal, že v terajšom stave nesodpovedá zákonu, že pre deti je v nej málo miesta, že je nízka, úzka a není opatrená s potrebnými učebnými predmetami. O vystavenie novej školy jak školská stolica, tak aj obecný výbor už mnohorozy, vyniesol výrok, že politická obec

vystaví katolícku školu. Občania tiež žiadali jedine katolícku školu a žiadajú ju aj teraz. Keď konečne dľa paragrafu 110. XXII. zák. čl. r. 1886., obecný výbor dňa 2. apríla už ostatný

miesto, kde stáť má nová škola, je majetok politickej obce, potrebné je, aby obecný výbor odhlasoval, že dovolí, aby priestor 314 kvadrát ných siah, kde stáť má nová škola — do grun-

Dokonano jest.

raz mal rozhodovať nad vystavením novej školy, vtedy vo výbore prihodilo sa volačo takého, na čo upozorníť všetkých občanov za povinnosť si držíme.

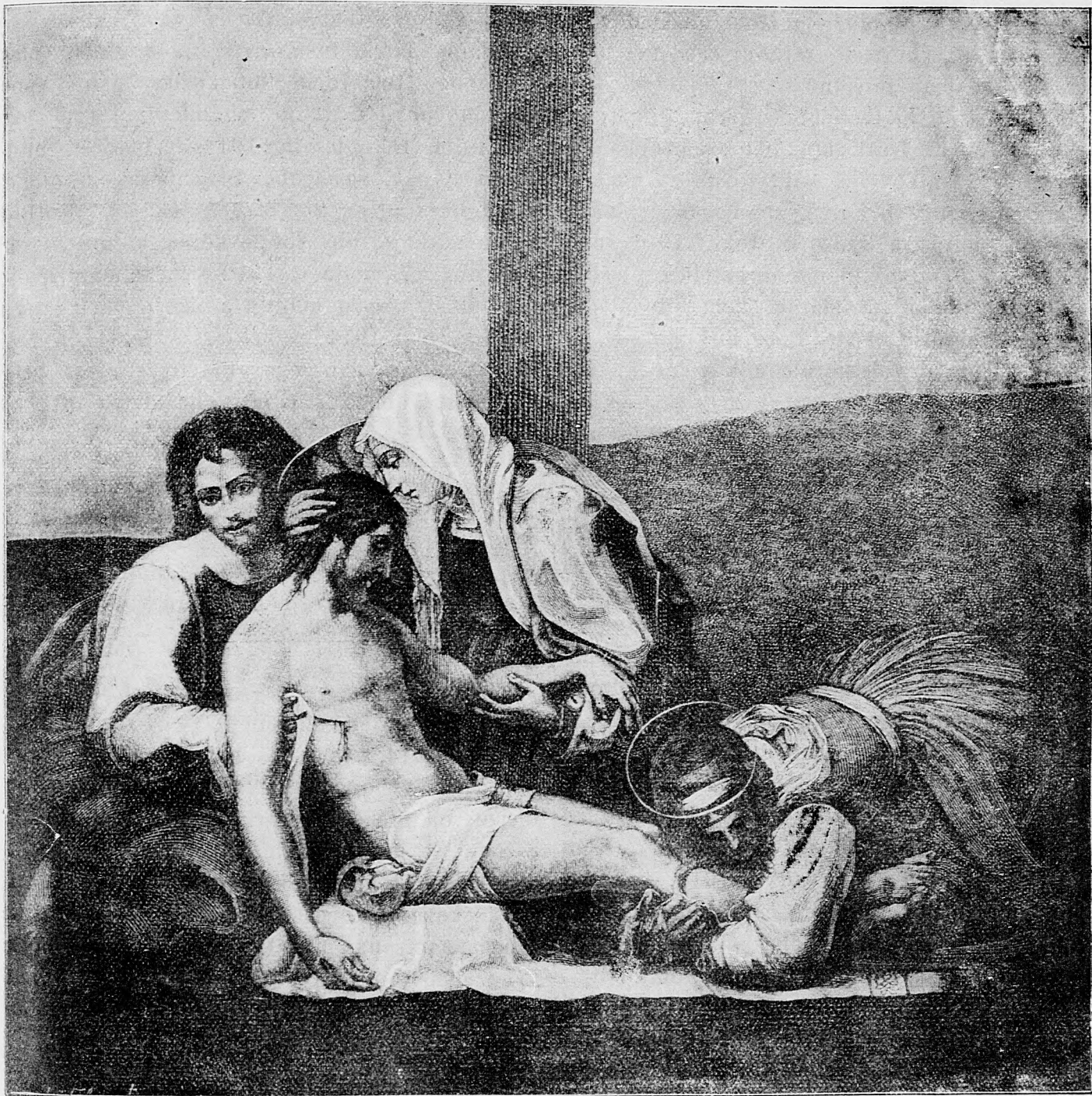
Nová škola stavať sa má medzi štátou sv. Trojice a medzi starou školou. A ponevác to

tovej knihy tak bol vpísaný, že je to majetok rímsko katolickej školy. Toto aj zákon dovolí, jestli to odhlasuje väčšina výborníkov a jestli tento výrok potvrdí stoličný výbor.

Keď dňa 2. apríla výbor na pojednávanie tohoto predmetu prišiel, notár pán Peter Griáč

odporúčal výboru, aby tých 314 siah miesta, *nevydal* pre katolícky školský fond, lež aby to aj na budúce bol majetok politickej obce, že však aj bez toho tá nová škola môže byť katolícka. Proti tomuto návrhu Štefan Paška bie-

cirkevná podpora, ktorá obnáša 9600 korún a tak na občanov padne o tolko väčšia farcha. Z tej príčiny, ponač aj celá obec žiada, aj školská stolica, aj výbor vždy hlasovali na kat. školu, preto p. Paška odporúčal, aby nová

Bolestná Panna Maria.

lický farár a okresný školdozorca poukázal na to, že návrh pána notára je *nesmysel*, bo keď novovystavená škola v gruntovnej knihe nebude vpísaná jakožto katolícka, kedykoľvek premenená môže byť na obecnú alebo na štátnu školu, čo ale protiví sa doterajším výrokom; keď prijatý bude návrh pána notára, vtedy odpadne aj

škola jako katolícka aj do gruntovnej knihy bola vpísaná. Z 25 výborníkov len 14 bolo prítomných a z týchto 11 hlasovalo na to, aby nová škola jako katolícka intabulovaná bola a len notár Griač, Panenček a Bánovský hlasovali na to, aby nová škola nie katolícky, lež obecný majetok bol. Keby aspoň 14 výborníkov bolo

hlasovalo na kat. školu, vec by sa bola skončila. A tak jestli vystavenie skačánskej školy prekazené alebo na neistý čas — ku veľkej ztrate vyučovania — odložené bude, príčinou toho sú tí výborníci, ktorí na obecnú školu hlasovali a tiež aj ti, ktorí do výboru neprišli. Otázka je, čo včul môže z toho nasledovať? Jestli väčšina výboru v krátkom čase neodhlasuje, že 314 siah miestnosti prepustí na kat. školu, tak ztratí aj tých 9600 korún, ktoré cirkev odhlasovala. Nová škola nemôže byť obecná, bo z 25 výborníkov len 3 hlasovali za obecnú školu. Štátna tiež byť nemôže, bo na základe nariadenia ministra kultu z roku 1901. pod číslom 48.745 ku premeneniu katolíckej školy na obecnú alebo na štátnu školu, dovolenie patričnej vrchnosti — teda p. biskupa — je potrebné. Toto dovolenie ale nikdy nedá pán biskup.

Keď teda včul skačánska škola nemôže postavená byť jako katolícka, čo môže z toho nasledovať? To, že štát takej škole, ktorá nesodpovedá zákonom, štátnu podporu každú chvíľu odopreť môže. Skačánska škola ročite dostáva 3200 korún štátnej podpory. Jestli ale štát svoju podporu zastaví, čo na základe školského zákona z roku 1907. aj urobiť môže, bo škola zákonu nesodpovedá, čo bude potom, veď páni učíteli aj na budúce platení byť musia. A kto ich bude platiť? Kto iný ako občania. A to bude ohromná nová farcha na občanov. A že toto neni snád dajaké prázdne vybrázenie, vysvitá to aj zo stoličného nariadenia. Keď skačánske predstavenstvo roku 1913. nitrianskeho pána ališpána prosilo, aby stoličný výbor dovolil, že by skačánsku kat. školu až o dva alebo tri roky stavať mohli, vtedy administratívny stoličný výbor pod číslom 988—3105/1913 skačánskému predstavenstvu poslal nasledujúci dopis:

«Žabokrekský hlavný slúžny pod číslom 2844/1913. predostrel obce Skačan tú prosbu, aby sa obci dalo dovolenie, že by tamojšiu svoju rímsko-katolícku školu až o 2 alebo 3 roky stavať mohla.

Výrok:

Z ohľadu na to, že vysoké kultusministerium dňa 4. júla roku 1912. vydaným nariadením,

rímsko katolícku školu udržiujúcej obce, na vystavenie novej školy termín predĺžilo na rok 1914., prosba tejže obce do ohľadu ani vzatá byť nemôže. Ale ani ináč náš stoličný výbor túto prosbu tiež podporovať nemôže, bo riadenie školskej záležitosti v Skačanoch už od viac rokov sa ťahá a to na veľkú ztratu vyučovania, bo kultusminister na doplnenie platu tretieho učiteľa ročite 900 korún štátnej podpory povolil len s tou podmienkou, že nová škola dňa 1. septembra 1914. už otvorená bude. Preto aj *nakladame* obci Skačan jakožto takej, ktorá na základe 25. §. 38. zák. čl. r. 1868. školu udržiuje, aby sodpovedne svojmu výroku ešte dňa 17. mája r. 1912. vynesenej, svojej povinnosti zadosť učinila a školu do 1. septembra roku 1914 vystavila. O tomto výroku upovedomuje sa okresný hlavný slúžny, predstavenstvo obce Skačan a kráľovský dozorca škôl.

Miesto föiispána
Gyürki
ališpán.

3897/1913.

Obci Skačan prísne nakladám, že nová škola roku 1914-ho, keď sa nový školský rok začne, aby už shotovená bola.

Szpál
hlavný slúžny.

Hľa, z toho stoličného výroku vidieť, že škola r. 1914. vystavená byť musí. Ten výrok ale, ktorý výbor dňa 2. apríla v Skačanoch vyniesol, na prekážke je ďalšiemu pokračovaniu a tomu sa len tak odpomocť môže, jestli z 25 výborníkov aspoň 14 hlasovať bude za to, aby nová škola aj do gruntovnej knihy jakožto katolícka zapísaná bola. Potrebné je, aby obecný výbor nad touto vážnou záležitosťou čím skôr rozhodol, bo čas uchádza a o stavani školy ešte ani reči neni.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XXI. dvadsaťjedon rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana».

Vstal z mrtvých!

Vstal z mrtvých Ježiš, ten premocný Pán,
Majúc na sebe veľkých päť rán,
Čo mu na kríži kati zavdali,
Keď slnko stmelo, skaly sa pukaly.

Keď jeho svätá krv tiekla na zem,
Zatriasla sa na hrozný čin ten,
Nechtiac strpeť muky svojho Pána
To veľkým otrasom citiť dala.

Najprv bol luzou ubičovaný,
Potom s lotrami ukrižovaný,
Sňali Ho s kríža, dali do Hrobu,
A postavili aj stráž ku nemu.

Prišli sa k hrobu modliť opustení.
A hľa, kameň už našli odvalený.
Anjel potešil plačúce ženy:
Kristus z mrtvých vstal, už Ho tu neni!

Veľká noc v Jeruzaleme.

Na veľkonočné sviatky do malého mesta Jeruzalema jak z blízka tak i z ďalekých krajín putujú veľké zástupy nábožných veriacich, aby na miestach posvätených krvou Spasiteľovou vďaky vzdávali za nekonečnú milosť Božiu a prosili za odpustenie hriechov. Chrám sv. Hrobu, ktorý zovú aj veľkou bazilikou, preplnený je vo dne v noci nábožnými veriacimi. Golgota, malý vršok, na ktorom na dreve kríža umučený bol Syn Boží, nachodí sa v tomto chráme pod osobitou kupolou. Podobne v blízkosti Golgoty nachodia sa sv. Hrob, v ktorý bolo sväté telo Ježišovo uložené a ktorý bol vytesaný z kameňa, tiež sa nachodí pod osobitou kupolou jako osobitná kaplna.

Utešený veľchrám pozostáva vlastne z piatich lodíc chrámových, v ktorých sú utešené oltáre a nad

každou vznáša sa veľka kupola. Mimo týchto jedna kaplna: v pravo od Božieho Hrobu posvätená je blahoslavennej Panne Marii, bo na tom mieste nachodí sa hrob Matky Božej. Kaplna je ozdobená mnohými drahocennosťami a utešenými zlatými a striebornými pamiatkami.

Tieto lodice chrámu spojené sú chodbami a jak tieto, tak i kaplny osvetlené sú drahocennými striebornými lampami. Lavíc, kľakátok alebo stolcov v bazilike sv. Hrobu niet. Ani ich tam netreba, bo neopísateľná veľbosť tohoto. sv. krvou Ježišovou posväteného miesta, prenikne dušu vstupujúceho ta kresťana a on mimovoľne pokľakne a vysielá svoje nábožné modlitby ku Najvyššiemu.

Každé oddelenie veľkej baziliky preplnené je nábožnými veriacimi natoľko, že často býva tam aj stisk. Obzvlášť vždy sú preplnené tie lode veľchrámu, v ktorých sa nachodí sv. Hrob a Golgota. Každý nábožný pútnik tu sa chce vrúcne pomodliť, tu oľutuje svoje hriechy a prosí za ich odpustenie. V celom chráme panuje posvätná tichosť, len kedy-vtedy vyderie sa nábožný vzdych zo srdca veriacej duše. Tu klačia spolu šediví starci, mužovia a do života vstupujúci mladíci, vekom zoslabnuté starenky, manželky a devy. Všetko sa nábožne korí do prachu pred Všemohúcim Bohom a vylievaním horkých slz rozpomínajú sa na umučenie Syna Božieho a na preukrutné bolesti Matky Božej preblahoslavenoj Panny Marie, ktoré pri umučení svojho jednorodeného Syna podstúpil musela.

Nad Božím Hrobom visia drahocenné zlaté a strieborné lampy, podobne i nad Golgotou kmitajúce sa svetlo utešených lamp osvecuje posvätné miesta, kde bol postavený kríž, na ktorom dokonal Pán Ježiš, potom miesta, na ktoré kvapkala jeho svätá krv z piatich rán, jako aj tie miesta, na ktorých nesú svoj ťažký kríž na Golgotu, zbičovaný žoldnery padal pod farchou kríža.

Veľké pobožnosti na týchto posvätných miestach trva ú vo dne v noci celý veľkonočný týždeň. Veriaci zamieňave konajú pobožnosť v lodiciach baziliky pod

sv. omšami, ktoré slúžia kňazi v drahocenných ornítoch pri utešených oltároch.

Krásna je pobožnosť vzkriesenia Syna Božieho Jeruzalemský patriarcha alebo iný biskup sprevádzaný kňazmi, za ktorými idú veľké húfy nábožného obecnstva zo všetkých strán sveta, vtiahne do tej lodice velechrámu, v ktorej sa nachodí Boží Hrob. Tu sa začnú slávnostné služby Božie na pamiatku Vzkriesenia a potom dokončia sa v bazilike.

Rozumie sa, že nábožní veriaci, ktorým Boh doprial ztráviť Veľký týždeň v posvätnom meste, v ktorom Syn Boží podstúpil fažkú smrť, aby nás vykúpil od večného zatratenia, ponavštevujú aj iné chrámy a posvätné miesta. Tak vyhľadajú kaplnu hrobu Matky Božej, jako aj miesto na nebevzatia Panny Marie, potom kostoly sv. Anny a sv. Jakuba, Getsemanskú zahradu, horu Olivetskú nad údolím Josafatským, kde sa shromaždíme všetci živí i mrtví v deň posledného súdu...

Vo veľkonočné sviatky celým kresťanským svetom znie: vstaneme z mrtvých!

Zkúšky voličov.

Úradný list 4. apríla uverejňuje dve nariadenia ministra kultu a výučby. Dľa prvého nariadenia voličia bez ohľadu na daňový cenzus, školským vysvedčením dokázat musia, že odabavili VI. alebo aspoň IV. elementárnu školu. Dľa druhého nariadenia voličia, ktorí spomenuté vysvedčenia predložiť nevedia, z toho, že vedia čítať a písať, pred voličov zkusujúcim výborom zložiť musia zkúšku. Voličov zkusujúce výbory účinkovať budú v každom meste a v sídle každého okresu. Voličov zkusujúcim výborom vystavené svedectvo nahradí vysvedčenie o odabavení štvrtej, poťažne šiestej triedy ľudovej školy.

Zo snemu.

Zasadnutia krajinského snemu odročené sú do 21. apríla, kedy kráľovským reškiptom zakľúčia terajšiu sessiu snemu. 22. apríla vyvolia dvoch podpredsedov, majordomosa a zapisníkov. 23. apríla vyvolia snemové výbory a delegátov

Albánie v ohni.

V južnom Albánsku zúri revolúcia. Obyvateľstvo Epirusa povstalo proti novému panovníkovi Albánie. Povstanie podporuje Grécko. Cieľom utlačenia povstania už zakročilo Taliansko a bezmála zakročí aj Uhorsko-Rakúsko.

CHYRNIK.

Všetkým našim ct. dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám zo srdca prajeme šťastlivé sviatky.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Dr. Koloman Haiczl veľazaslúžený farár mestečka Garamszentbenedek 26. marca v Ostrihome slávil 25. ročné jubileum svojho vysvätenia za kňaza. Dr. Ján Michalek šastinský farár vymenovaný je za riadneho dekana šastinského okresu a Ján Jehlicska farár kopčanský za dekana školdozorec tohože okresu. Za dočasného administrátora fary Nitrapejés vymenovaný je Eugen Berényi. Za kaplána do Veľkých Kostolán postaný je Ernest Trebaticzky, kaplán z Preserán.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie na katolícku školu obce Imregh daroval 200 kor.; v naukobehu košických kresťanských socialistov, cez 3 dni trvajúcim, 29. marca držal veľavýznamnú prednášku; v III. tohoročnom obežníku cirkevnom uverejňuje povolenie plnomocných a neplnomocných odpustkov udelených missijným krížom; na vedomie dáva nariadenie, dľa ktorého trovy prevážania farárov obťažujú obce; konečne vypisuje súbeh na uprázdnenú faru Homonna. — Horlivostou vdovy grófa Rudolfa Zichyho, tunajší katolícky ženský patronáž od 29—31. marca usporiadal cez tri dni trvajúci sociálny naukobeh, v ktorom prednášky držali: osvietený pán biskup dr. August Eischer-Colbrie, Editha Farkas, predsedníčka missijného sociálneho spolku, ministeriálny radca dr. Filip Rottenbiller, hlavný správca Katolíckej ľudovej Jednoty dr. Alexander Ernst, mníška Petronella Rónay a krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany Karol Huszár a Štefan Haller. Georg Miller, na odpočinku farár obce Hidasnémeti penzijskému fondu duchovných daroval 50 korún. Do tunajšej král. katolíckej pripravovni učiteľskej súbeh ku prijatiu vypísaný je do 15. júna. — *Göröginye*: Na tunajšiu uprázdnenú faru za dočasného administrátora vymenovaný je kaplán Ján Szekeres. — *Göncz*: Tunajšia mariánska kongregácia 25. marca odbavovala peknú mariánsku slávnosť. — *Szerelmes*: Na tunajšiu uprázdnenú stanicu organistu-učiteľa osvietený pán biskup vymenoval Dezidera Kundek.

Chýry zo Šariša. *Prešov*: Mestský úrad 27. marca vydržisval zasadnutie a vyniesol výrok, dľa ktorého obchodníci povinní sú už o 8. hodine večer ich obchody zatvárať, v tomže zasadnutí i o tom pojednávali aby z terajšieho jarmočného priestora 5700 štvorcových siah na nový špitál darovalo mesto. Priemyselnický kruh minulú nedeľu vydržiaval shromaždenie, v ktorom za predsedu znovu jednohlasne vyvolený bol perníkár Jozef Grieger, tí priemyselníci ale, ktorí pracovali za rozpadnutie kruhu a utvorenie spolku volnomyselného, vypadli z výboru. Babice Jakubovú Trigula a Hermanovú Vogel pre odháňanie plodu kráľovský

súd odsúdil na 1—½ roka áreštu a ponevác pochádzajú z Galície, po pretrpení trestu odšupované budú z krajiny. Po balkánskej vojne, na území šárišskej stolice veľmi šíria sa srbské denáre a ruské rúble, ktoré podobné sú našim pätkorunákom, lež o veľa menej stojia. Preto aj pozor dávať má šárišský národ, aby nesvedomiti ľudia neklamali ho takými bezcennými peniazmi. — *Bardijov*: Tunajšie obecenstvo žiada, aby tunajšia železničná stanica vystavená bola sodpovodne nárokom terajšej doby a aby opatrená bola osobitnými miestnosťami I., II. a III. triedy. — *Nyársardó*: Duchovní sabinovského okresu 2, aprila vydržovali tu jarné shromaždenie, z ktorej príležitosti pristúpili ku sv. sviatostiam a pojednávali o podporovaní katolíckej tlače a o včasnom a častejšom sv. prijímaní školských detí. *Sztankahermány*: Odpust 7. boľastnej Panny Marie od-bavovaný tu bol 7. aprila, z ktorej príležitosti ku sv. sviatostiam pristúpilo mnoho národu, slávnosťou svätú omšu slúžil Eugen Kovács kaplán zo Širokej a kážeň držal Julius Maczej administrátor obce Fries.

Chýry zo Spiša. Levočský ústav opatrovania nemocných na plúca od štátu dostal Röntgenový stroj, pomocou ktorého vidno i vnútorné čiastky tela na pr. chorobné premeny pľúc a srdca. — Na ostatný novovesský jarmok, ktorý vydržíavaný bol 26. marca, prihnali 2265 kusov rožného statku a 627 koní. Z toho predalo sa len 348 kusov rožného statku a 98 koní. Cena statku klesla; pekného vykrmeného vola na zabíjanie možno bolo kúpiť v živej váhe jeden metričný cent od 76 do 82 korún.

Hojné božské požehnanie. V obci Nagybossány (st. nitrianska) manželka Jozefa Morovčika 31. marca porodila troch chlapečov. Tak matka, jako i všetky tri novonarodzeniatka posiaľ sú zdravé.

Mašica dohrýzla dieťa. Strašné nešťastie sa stalo minulý týždeň na Kokave v stolici liptovskej. Osemročný synček tamošieho gazdu Adama Holvádta na dvore chcel vziať do lona jedno prasiatko zpod cecka. Toto spozorovala stará mašica, ktorá napadla chlapca a strašne ho dohrýzla.

Zkaza obcí. Zo Zvolena píšú: V obci Garamhalászi pri Sliačských kúpeľoch tieto dni na poludnie vypukol oheň a v obrovskom víchre čoskoro celé ulice stály v plameni. Temer celá obec vyšla na zkazu a len fabrika na kachle a niekoľko domov, ktoré ležaly proti vetru, nozhorely. Škoda je obrovská, bo len málo budov bolo poistené. — Z Lučenea sdeľujú: V obci Gácsprága pustošil oheň, následkom ktorého zhorelo 16 domov.

Svatozemského komissariátu púť do svätej zeme r. 1914. Odchod 27. júna. Návrat 31. júla. Smer cesty: loďou po dunaji dolu po Černovodu—Constanza—Carihrad—Smyrna—Beyruth—Caifa—Carmel—Nazeret—Tabor—Tiberias, (do konea po lodi) Kafarnaum—Caifa (v Galilei sdržovanie sa cez 4 dni) Jaffa—Jeruzalem. Betlehem—Svätý Ján—Betánia—Jericho—Mrtvé

More—Jordan—Jeruzalem (v Judeji sdržovanie sa cez 8 dni) Jaffa—Beyrut—Portsaid—Kairo—Alexandria (v Kaire sdržovanie sa cez tri dni) Brindisi—Triest—Budapest. Toto je jediná úradná bezpečná a v svätej zemi oblúbená púť. Cena púte: I. trieda 900 kor., II. trieda 700 kor., III. trieda 350 korún s celým zaopatrením z Budapešte a z piatky do Budapešte. Prihlásiť sa možno: Budapest, II., Margit-körut 23.

Hospodár len vtedy môže mať veľkú radosť, keď zožatú hojnú úrodu vymlátiť môže motorovou mlatiackou, pochádzajúcou z motorovej dielne Ludvika Kállaiho. Presná adresa: *Ludvika Kállaiho* motorová dieľňa, Budapest, VI., Gyár-utca číslo 28.

HOSPODÁRSTVO.

Kedy a jako sa seje cukrová repa?

Deň ku siatiu cukrovej repy určiť nemožno. Keď je zem dosť uschnutá a teplá, vtedy sejme cukrovú repu. Tento čas na najviac vidiekoch nastane po seje jačmeňa, zväčša v prvej tretine apríla. Veľmi včasne siať není dobre, bo semiačko v studenej pôde pozde vyklíči, ale sa so siatím ani opozdiť nesmieme, bo sa môže stať, že zrno nedostane toľko vlahy, koľko ku klíčeniu potrebuje. V neskorom satej repe rozliční chrobáci zvykli robiť väčšie škody.

Cukrovú repu na každý pád sejme so strojom, ktorý seje do riadkov a síce tak, aby jeden rad od druhého asi na 37—42 cm. ležal. Väčšie prázdniny medzi riadkami není dobre nechávať, bo takto repa pôdu nevyužítkuje dobre. Na jedno kat. jutro treba 15—16 kgr. semiačka (na uh. jutro 11—12 kgr.). Semiačko najhlbšie na 1 cm. nech leží v zemi a aby čím skôr síšlo, za siacim strojom treba chodiť s hladkým valcom, aby sa zem dobre pritisla ku semiačku. Jestli po vysiatí semiačka v teplom počasi repa za 10—14 dní síde, toto na to poukazuje, že semiačko dobre bolo zasiate a zem dobre prilahla k nemu tak, že ku klíčeniu potrebná vlaha ľahko sa dostala ku semiačku.

Ku siatiu cukrovej repy najnovšie potrebujú aj také siacie stroje, pri ktorých ku každému čerieslu pripevnený je 13 kgr. ťažký a 8 cm. široký pritlačajúci valec. S týmto strojom pracuje sa tak, že predbežne povalcovanú zem pochodíme ľahkými branami a len potom sejeme, ale za strojom rolu už nevalcujeme, bo riadky povalcovaly už spomenuté valce na čerieslach ktoré zem o veľa lepšie pritlačia ku semiačku, ako keď zasiatu rolu osobitným valcom valcujeme. Tieto pritlačajúce valce možno aj sňať so stroja a vtedy so strojom aj kukuricu veľmi dobre možno siať.

Veľkou výhodou týchto pritlačajúcich valcov je, že po takejto práci zem nedostane takú kôru, ktorá by sídenie repy prekážala. V tomto páde totižto površie pôdy není tak hladké, bo tam, kade pritlačajúce valce išly, je hlbšia a takto čo aj spadne tuhší lejak, jako-

náhle pôda začne vyschýnať, popuká sa a kličenie semiačka nestretá sa so žiadnymi ťažkosťami. A aj ináč, pokiaľ zem medzi riadkami ešte pred sídením repy môžeme pokopať, aj takto sa teda zdarne môžeme brániť proti tomu, aby zem nedostala kôru. Dľa toho, či semiačko už kličí, alebo bezprostredne po siati dostala pôda kôru, vždy ináč sa bránime proti stvrdnutiu povrchu pôdy.

Jestli semiačko ešte neklíči, tak pôdu ešte pred úplným vyschnutím ľahkou bránou pobránime a nato povalcujeme. Jestli semiačko už kličí, roľu brániť neslobodno. V tomto páde na hľadký valec rovnako ďaleko jednu od druhej pribijeme latky a s týmto valcom chodíme po roli. Aby riadky repy čím skôr boli viditeľné, na niektorých vidiekoch ku repovému semiačku zvykli primiešať za hrsť, za dve konopného semiačka, bo konopné semiačko za 3—4 dni síde.

Zo Spišskej Magury

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom Krestane.

V Haligovciach pred krátkym časom zomrel istý 41-ročný silný muž menom Michal Spirka, následkom otrávenia sa alkoholom. To je tam behom niekoľko týždňov už tretí pád, jeden zomrel v samej krčme. Miestny duchovný všetky tri pády oznámil vrchnosti a žiadal vyšetrovanie. V tieto dni i v Giblu jedovatý alkohol vyhasil život istému mužovi. V Giblu, kde niet krčmy, údajne istá židovka bez licencie predáva vražednú pálenku a kazí tak mravne a telesne ubohý slabý ľud. Na túto okolnosť vyzývame pozornosť starovešských financov.

Ľudu milý, maj sa na pozore, aby i teba nestihla taká smutná smrť a chraň sa pálenky ako jedovateho hada!

Priateľ ľudu.

Od Javoriny

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Krestane».

Správa Galiejských krajinských železníc, ako som sa z cela hodnoverného prameňa dozvedel, vystaví chce železnicu s riadnymi kolajnicami zo stanice Poronin až ku Rostokám cez Hurkotňu, Zazadňu a Lisu Polanu, aby lacnejšie mohli vyvážať granitové kamene ktoré ročne obnášajú asi 30.000 vagónov. Okrem toho zhotovili i plán železničnej čiary z Nového Tarhu do Rostoky cez Groňkov, Bialku, Bukovinu, Bregi, Poľské roztoky a Lisu Polanu. Či jednu, či druhú čiaru zamýšľajú spojiť cez Lisu Polanu, Javorinu, Žďjar, Belanské kúpele so Spišskou Belou. V tejto záležitosti ministeriálny radca Chladkívič a železničný dozorca Hyper bol u nadžupana a podžupana spišskej stolice a žiadali informácie.

Nová železnica veľmi by pozdvihla poľskú tatranskú turistiku. Nadmieru by bola výhodná i pre javorinské pánsťvo, ktoré by potom len na 2657 metrov malo železnicu. Vystavením tej železnice začalo by sa v javorinskom pánsťve i baníctvo na mramor, ktorý nachádza sa tam v ohromnom množstve.

Spišský zpravodajca.

Hlavylámka.

Kde sú ešte dve prasiatka?

~~~~~

A NEKDOTY.

Prílišná služobná podlízavosť.

Pán: No, Mišo. jakože, či je tuhá zima vonku?
 Mišo: Je, pán veľkomožný, je tuhá zima.
 Pán: Nuž tak sa musím do teplého obliecť?
 Mišo: Veru do teplého, pán veľkomožný.
 Pán: Ale tak veľmi chladno asnáď len nebude?
 Mišo: Ach, tak chladno nenie.
 Pán: Kožuštek si teda nemusím vziať?
 Mišo: Pravdaže nie!
 Pán: Nuž to teda musí teplo byť?
 Mišo: O hej, steplilo sa hodne!

A tak?!

— Čo hovoríš, že ti ujček zomrel?
 — Zomrel ver'!
 — Preto sa ja s nim tak málo stretávam!

Každý najmenej jedného člena zadováž Katolíckej Ľudovej Jednote!

Odkazy redakcie.

Dozvuky k jednej voľbe. Lahko je víťazstva do-
siahnuť, kde neni protikandidáta. — J. K. Sz., Fr. K.
K., J. K. P.: Šťastlivé sviatky!

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 9. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	25.30—25.70
„ stolnobelohradská,	„	24.65—25.75
„ peštianska,	„	24.75—25.80
„ banátska,	„	24.75—25.70
Raž prvotriedna	kor.	18.65—18.85
„ druhotriedna	„	18.45—18.55
Jačmeň prvotriedny	„	14.45—15.00
Ovos prvotriedny	„	15.70—16.90
„ druhotriedny	„	14.00—14.50
Otruby drobné	„	8.70—8.90
„ hrubé	„	9.10—9.20
Kukurica	„	13.60—13.80

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	19.90	19.60	19.20	18.50	18.00	17.50	17.50
	č.	7	7½	8			
K.	16.40	15.60	7.80				

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

Strova:

Hrach lúpaný	kor.	29.00—56.00
Hrach nelúpaný, čistý	„	30.00—32.00
Rasca (kmín)	kor.	78.00—81.00
Fazula strakavá	„	18.00—20.00
Fazula veľká biela	„	23.50—24.50
Šošovica čistá	„	40.00—76.00
Mak	„	72.00—75.00
Proso	„	—
Konopné semä	„	26.00—26.5
Zemiaky (hornouhorské) ruzové	„	4.70—4.90
„ „ žlté	„	5.70—5.90
Zemiaky (hornouhorské) biele	„	4.20—4.30
Datelinové semä červená datelina	„	185.00—200.00
„ „ lucerna	„	120.00—170.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Svižská masť budapeštianska	kor.	140.00—141.00
Slanina mestská 4-kusová	„	120.00—121.00
„ „ 3-kusová	„	128.00—129.00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	41.00—46.00
„ „ White-Star (***)	„	36.00—40.00

Cukor v klobúkoch	„	80.50—81.00
„ kockový	„	82.50—83.00
Spiritus denaturalisovaný, ku prie- myselným účelom jeden barill	„	56.00—57.00

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov kato-
lických pohybov uctive prosíme s prítom-
ným aby «Kreštana» v kruhoch svojich zná-
mych rozširovať si nezfažovali. Odberateľov
«Kreštana» ale, ktorí nám predplatné od dlh-
šieho alebo kratšieho času dlhujú, napo-
mínáme, aby nám podlžnosť svoju bez me-
škania zaplatili.

Predplatná cena pre «Kreštan»-a:

na celý rok	4 koruny,
na pol roka	2 koruny,
na štvrt roka	1 koruna.
Do Pruska:	na celý rok 6 korún.
Do Ameriky:	Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kreštana.

Najlepšia kosa na svete je

kosa z kanónovej ocele.

Prevšuje všetky fabrikáty.

Tieto kosy rozposielam pri úplnej záruke a ponač
vyhotovené sú z najprvej triedy ocele, za ne
berem na seba všemožnú zodpovednosť. S mojimi
kosami rýchlo ide robota, bo ľahko režu akú-
koľvek hrubú slamu. Riziko je vytvorené bo nesod-
povedné kosy hneď zamenim alebo vrátim peniaze.
Ku každej kose zdarma dám 1. kus patent kariku

70 75 80 85 90 95 100 105 110 cm.

1.80 2.10 2.20 2.30 2.40 2.50 2.60 3.— 3.20 koruny.

ALEXANDER TAKÁCS vývozný dom Budapešt.
280. Rákóczi-ut 8. N. K.
Cenník s 5000 vyobrazením zdarma. 15

Každému zdarma zašlem:

2 krásne nádoby na cukor a kávu, alebo 2 krásne
zlatom ozdobené šialky, alebo 1 krásne zrkadlo, alebo
1 aluminióvu silnú naberačku za doplatok 50 hal.
2 1/2 metrov krásnej látky na blúzu, alebo 2 pekné
pevné ručníky a 1 uterák, **tomu kto** odo mňa ob-
jedná 5 kgr. výbornej žitnej kávy za 4.— K franko
s poštovou dobierkou, aby som dokázal, že najlepšia
je moja žitná káva.

JOSEF HRUŠ, LUŽE (Čechy).

Tovareň na žitnou kávu.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznačeniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreljej **Ludvika Kállai**
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

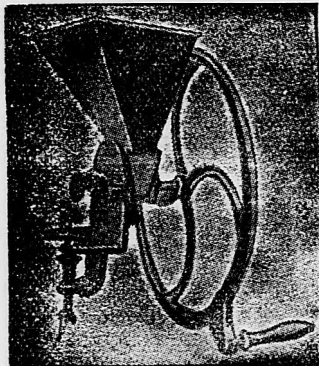
!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlažebný stroj prítomnosti
Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi
domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.
Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast
najlepšie podarili.
Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Prv než vyliahnú sa vám kurence, húsky, kačičky

objednajte si skrze mňa privilegovaný mlynok na kukuricu; týmto mlynkom somlet možno pomerne ku vývinu drúbeže najľahšie a bárs akej veľkosti krúpy. Ľahko s ním zaobchodiť! Cez hodinu somele asi 25 kg. Na raz smestia sa doň 4 litre kukurice. Dochovaťelom drúbeže je to nevyhnutne potrebný hospodársky stroj. I. čísla i s krútidlom váži 14 kg.

Gena 20 korún

II. čísla s 19 kg. s gulatou osou 30 korún so zaslánim. K objednaníu s poštovou dobierkou u

HANNS KONRAD

budapeštianskej osady,

Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi

Pri objednaníu vopred zaslať treba 10 K. pradplatok. Kto odvoláva sa na tieto noviny, na žiadosť dostane zdarma s 5000 vyobrazením opatrený cenník.

S vyznačením päťkostolskej, kaločskej a miškoleskej výstavy.

Ružence zhotovujúci domový priemysel Kalocsa

Trvanlivé a krásne sväté ružence v neobyčajne bohatom výbere. Skapulie a nahradaujúce zlate, strieborné a aluminium medailony; obrázky križiky atd. atd. Lourdes a voda v pôvodných fľaškách. Počas sv. misii milostné predmety aj ku priekupe davajú za prajných podmienok. — Cenník zdarma. — Adressa:

FRANC TANTOS, KALOCSA.

Čistý dôchodok obracia sa ku cieľom cirkevným.

PRVEJ JAKOSTI SOLINGENSKÁ BRITVA

Kovaná z najlep. anglickej striebornej ocele, rukou brúsená, na vlas ľahko vystoena, hned k upotrebeniu.

1611. čísla s čiernou lesklou rúčkou	.....	K 1.80
1612. " " " so širokým nožom	.....	" 2.-
1616. s bielou rúčkou s nožom z kanonovej ocele	.....	" 3.20
1615 s čiernou rúčkou s anglickým nožom	.....	" 3.50

K objednaníu v budapeštianskej vývozej osade

Hanns Konrad Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Metove posteje.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perin aa'eho 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Cechy).**

Umelecký ústav kostolného zariadenia.

Vlastné dorooby! **Karol Prinzer**, majiteľ knieža-primaciálnych dvor. zasielajúcich obvodov: Brix a Anders, Zambach a Müller Budapest IV., Váci-u. 61. Viedeň IX., Maximilianplatz 3. Umelecký ústav kostolného zariadenia: Omsové rúcha, pluviale, baldachny, úplne ornáty, kostolná bielizen, alby, kamže, atd. Strieborný tovar kostolného náradia v jednoduchom a v najskvostnejšom vyhotovení, svietniky, kalichy, ciboria, pastoraie, kríže, kadidlá. Kostolné a spolkové zástavy, čipky a vyšívania umeleckého vystrojenja.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; pri ma pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi ľahké, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľahové 10 K; najľahšie papierie z prs 12 K. Pri objednaníu 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.90 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Cechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dorooby!

Chráňte sa nepatrných napodobením!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu. Chráňte sa nepatrných napodobením!

Nepočtené listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarvit' netreba. Cena štvorcovho metra od 32 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabáťel'a:

Alexander Haidekker

Dielna pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Űllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

„TOKIO“ KYNŮZENIE OTLAKOV

so zázračným úspechom dávka 60 halierov. Dorába **Anton Tömöry, Cegléd.** K dostaniu v každej lepšej lekárni. Istotné vyliečenie.

„Krestan“ BUDAPEST

„Krestan“ BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Friedrich Karol Hagenauer

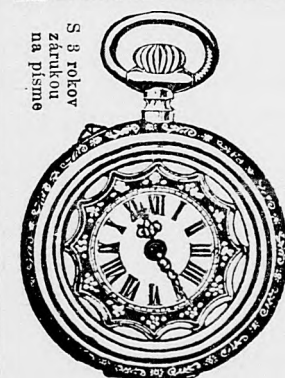
kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ochotne poslúži s cennými rozvrhmi!

MEVYHADZUJTE PENIAZE

S 8 rokov zárukou na písma

za zlé hodinky, keď umňa k dost nin sú 007. čísla pôvodné

Delnicke Roskopf

vačkové hodinky za 4.50 K. Tieto hodinky chodia na kameho h ich stroj je dokonale prezkúmaný a napravený. V páde tovar nesodpovie zame-ním ho alebo vráti peniaze. Veľký výber vačkových hodiniek prsteňov, zausnic, retiazok, stejných hodin a budičkov. Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma. K obj dnaníu s poštovou dobierkou v budapeštianskej vývozej dom: **HANNS KONRAD Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. I. poschodie.**

Najväčší vývoz hodin Uhorska.